

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԳՐԱԲԱՐ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ԳՐԱԲԱՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1408B3/07
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ</p> <ul style="list-style-type: none"> • գրաբարյան տեքստերի լեզվաոճական առանձնահատկությունները գործնական աշխատանքների միջոցով բացատրելու և թարգմանելու կարողություն: • Ավանդական ուղղախոսության և ուղղագրության սկզբունքների վերաբերյալ գիտելիքներ: • Հարստացնել ուսանողի բառապաշարը՝ ծառայեցնելով խոսք կառուցելու կարողությունների զարգացմանը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Դասակարգել ուղղախոսության և ուղղագրության սկզբունքները, ընդհանուր գաղափար տալ գրաբարի քերականական համակարգի վերաբերյալ, ճանաչել լեզվական իրողությունները բնագրերի շուրջ աշխատանքներ կատարելու համար:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Գնահատել ավանդական ուղղախոսության առանձնահատկություններն ընթերցելու և ընդհանուր գծերով թարգմանել գրաբարյան տեքստերը:</p> <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Գրաբարի լեզվական իրականությունները ստեղծագործաբար, վերլուծաբար յուրացնել համապատասխան բնագրերով հետազոտական աշխատանք կատարելիս:</p>
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 2 կրեդիտ/ 60 կրեդիտ/ժամ • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32 • ԴՄԱՍԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Հայոց լեզու և գրականություն առարկայի՝ բակալավրի ծրագրով նախատեսված համապատասխան գիտելիքներ:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	<p>Դասախոսություն:</p> <p>Գործնական աշխատանքներ:</p> <p>Խմբային և անհատական աշխատանք:</p> <p>Ուսումնական ինքնուրույն հանձնարարությունների կատարում:</p>

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գրաբարը, մ.թ. 5-րդ դարի սկզբին գրի առնվելով իբրև գրական լեզու, գործառության այս կամ այն սահմանափակումներով /կամ վերընդլայնումով/ գործածվել է 5-19-րդ դարերում: Թեև գրաբարն այսօր դասվում է մեռած գրական լեզուների շարքում, սակայն այն, լինելով ժամանակակից հայերենի հիմքը, իր էական տարրերով շարունակում է կապված մնալ վերջինիս:

Գրաբարի ուսուցումը ենթադրում է հետևյալ բաժինների ուսումնասիրություն:

- Մաշտոցյան այբուբեն: Գրաբարը որպես հին հայերեն գրական լեզու:
- Համառոտ տեղեկություններ գրաբար-ի հնչյունական համակարգի մասին: 5-րդ դարի գրաբարի գրության և արտասանության փոխ-հարաբերությունը:
- Հոլովում: Անվանական հոլովում: Պարզ և խառն հոլովում: Արտաքին ու ներքին թեքում:
- Դերանվանական հոլովում: Դերանուն, տեսակները:
- Խոնարհում: Դերբայներ:
- Բայի եղանակներն ու ժամանակները:
- Նախդիրներ և նախադրություններ. դրանց գործածությունը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Ավետիսյան Հ., Ղազարյան Ռ., Գրաբարի ձեռնարկ, Երևան, 1976:

ԼԲԱՑՈՒՑԻՉ

1. Աբրահամյան Ա., Գրաբարի ձեռնարկ, Երևան, 1977:
2. Խաչատրյան Լ., Գրաբարի բացատրական բառարան, Երևան, 2003:
Բեդիրյան Պ., Լեզու նախնեաց, Գրաբարի դասագիրք, Ս. Էջմիածին, 2006:

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Գրավոր ստուգում. թեստավորում
Նախատեսված է մեկ ամփոփիչ ստուգում՝ գրավոր ստուգողական աշխատանք՝ 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է չորս հարց՝ 30, 30, 20, 20 միավորային արժեքով: Միավորների քայլը 5-ն է:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1 – 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2 – 20% (ընթացիկ ակտիվություն)
3. Բաղադրիչ 3 – 70% (ամփոփիչ ստուգում)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային նիսանարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Ուսանողի ծանրաբեռնվածության աշխատաժամանակը կրեդիտ/կրեդիտժամ-2/60

Հ/Հ	Թ է մ ա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատաժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատաժամանակը
		Գրախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Ներածություն: Մաշտոցյան այբուբեն: Համառոտ տեղեկություններ գրաբարի հնչյունական համակարգի մասին: 5-րդ դարի գրաբարի գրության և արտասանության փոխհարաբերությունը:	2					2	4
2.	Հոլովում: Անվանական հոլովում: Պարզ և խառը հոլովում: Արտաքին ու ներքին թեքում: Հոլովները և դրանց կազմությունը:	2					2	4
3.	Ա արտաքին, ա, է ներքին հոլովումներ:	2					2	4
4.	Ի, ո, ու արտաքին պարզ հոլովումներ:	2					2	4
5.	Ի-Ա ներքին, Ի-Ա, Ո-Ա արտաքին հոլովումներ:		2				2	4
6.	Դերանվանական հոլովում: Դերանուն, տեսակները:		2				2	4
7.	Ածական անունները և դրանց հոլովումը: Ածականների գործածությունը գոյական անունների հետ:		2				1	3
8.	Թվական անուն. տեսակները, թվականների հոլովումը:	2					2	4
9.	Բայի եղանակներն ու ժամանակները: Ներկայի հիմքը և նրանից կազմվող ժամանակները:	2					2	4
10.	Անցյալ կատարյալի հիմքը և նրանից կազմվող ժամանակները:	2					2	4
11.	Անկանոն և պակասավոր, եղանակիչ բայեր: Բաղադրյալ ժամանակներ:		2				2	4
12.	Մակբայ:	2					1	3
13.	Շաղկապ: Չայնարկություն:	2					1	3
14.	Նախդիրներ. դրանց գործածությունը:		2				1	3
15.	Նախադրություններ. դրանց գործածությունը:		2				1	3
16.	Գրաբարի շարադասությունը, համաձայնությունը, հոդերի գործածությունը:		2				1	3
Ամփոփիչ ստուգում								2
Ընդամենը								60

